

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україн:
Полтавський національний педагогічний університет
ім В.Г.Короленка, м. Полтава, Україна
Інститут Європейської освіти м. Софія, Болгарія
L. N. Gumilyov Eurasian National University, Chemistry Department,
Astana, Kazakhstan
Plant and Soil Sciences Department University of Delaware, USA
Белорусская государственная орденов Октябрьской Революции и Трудового
Красного Знамени сельскохозяйственная академия. Горки, Білорусь
Національний аграрний університет Вірменії, Єреван, Вірменія
Опольський політехнічний університет, Польща

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**IV міжнародної
науково-практичної Інтернет - конференції**

**"ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО-
СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ
СТРАТЕГІЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ:
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА
ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТИ"**

**18 грудня 2020 р року
м. Полтава, Україна**

ЗМІСТ

Розділ І. АГРОЕКОЛОГІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ В ЕКОЛОГІЧНО СТАБІЛЬНІ.	13
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	
<i>Сакало О.І., Глазунова В.Є, Плаксієнко І.Л.</i>	13
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	
<i>Мищенко О.В., Хмара К.О.</i>	16
ГЕОХІМІЧНА ОЦІНКА ПРИРОДНИХ ВОД ПОЛТАВЩИНИ	
<i>Плаксієнко І.Л., Чернякіна А.Р., Глазунова В.Є,</i>	19
ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	
<i>Величко Я.Г.</i>	22
ПРОБЛЕМИ ДООЧИСТКИ ПИТНОЇ ВОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В ПОБУТОВИХ УМОВАХ	
<i>Колеснікова Л.А. ,Хмара К.О.</i>	27
ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ ТА НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ СОЇ	
<i>Якушенко . М.С.</i>	31
УРОЖАЙНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ ТА ПОПЕРЕДНИКІВ	
<i>Гринь М.Е.</i>	34
АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СЕЛА ВИШНЕВЕ ХОРОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ	
<i>Піщаленко М.А. , Варега В.Б</i>	38
АНАЛІЗ ІНФОРМАТИВНОСТІ БІОІНДИКАТОРІВ СТАНУ ЛІСОВИХ ФІТОЦЕНОЗІВ ПОБЛИЗУ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ	
<i>Піщаленко М.А. ,Григор О. І.</i>	42
АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПОВІТРЯ м. КАРЛІВКА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
<i>Піщаленко М.А. ,Драновський О.І</i>	45
РОЛЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ В ПОКРАЩЕННІ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ СЕЛА ГОГОЛЕВЕ ВЕЛИКОБАГАЧАНСЬКОГО РАЙОНУ	
<i>Піщаленко М.А. Лихота О.Г.</i>	47

АНАЛІЗ ІНФОРМАТИВНОСТІ БІОІНДИКАТОРІВ СТАНУ ЛІСОВИХ ФІТОЦЕНОЗІВ ПОБЛИЗУ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

Піщаленко М.А., Григор О.І.
м. Полтава, Україна

На сучасному етапі розвитку людського суспільства урбанізація є однією з важливих проблем, що визначають стан і продуктивність біосфери Землі, і в першу чергу стан лісових екосистем. Найбільше навантаження відчують лісові екосистеми, що знаходяться в безпосередній близькості від населених пунктів. Як правило, це приміські ліси зелених зон, які виконують переважно захисні, санітарно-гігієнічні та оздоровчі функції. Антропогенні компоненти середовища викликають забруднення екосистем, які або адаптуються до нових умов, або деградують і спрощуються, що в цілому призводить до їх повної деградації. Надзвичайно важливо виявляти обумовлену антропогенними стресорами руйнування лісових фітоценозів на ранніх етапах цього процесу для коригування режимів ведення лісового господарства. У зв'язку із загостренням проблеми охорони навколишнього середовища, збереження біологічного різноманіття, стійкості і продуктивності лісів найважливішим завданням стає проведення систематичних обстежень, що включають спостереження, оцінку і прогноз стану лісових фітоценозів, схильних до негативного впливу антропогенних факторів. Використовуючи біоіндикаційний підхід, для вирішення цієї проблеми можна судити про вплив антропогенних стресорів з нового боку, недоступного методам, пов'язаним з фізичними або хімічними змінами в екосистемі.

Методи біоіндикації оперативні, не вимагають складних технічних засобів, достатньо точні і придатні для використання на великих територіях. Однак існують лише непрямі факти та висновки про інформативності того чи іншого біоіндикатора при діагностиці різних видів і рівнів антропогенного впливу. Відсутність способу і критеріїв оцінки інформативності біоіндикаторів знижує ефективність об'єктивного визначення рівня негативного впливу на фітоценоз і відповідно ефективність прогнозування стану лісонасаджень, що ускладнює процес планування і ведення лісового господарства.

Ліс – безцінний ресурс природи. Значення його в природі неможливо переоцінити. Площа Полтавської області, яка вкрита лісом, полезахисними лісосмугами, іншими захисними лісонасадженнями, чагарниками на сьогодні становить 275817 га. Лісистість області на сьогодні становить 8,7%, однак

залишається меншою середніх показників лісистості в Україні (15,6%) при оптимальній лісистості для регіону 15% [1]. Тому зараз Полтавщина за цим показником по Україні займає лише 14 місце. Тенденції останніх років щодо постійного збільшення річних лісонасаджень в області свідчать про можливість досягнення у 2020 році ступеня лісистості території Полтавщини 10%. Ліси Полтавщини характеризуються середньою продуктивністю [2]:

- загальний запас деревини на 1 га – 175 м³;
- загальний запас деревостанів – 42,7 млн. м³;
- середній вік – 56 років.

В цілому на сьогодні основні напрямки та джерела збалансованого розвитку лісового господарства області повинні передбачати систему заходів, які спрямовані на посилення екологічних, соціальних та економічних функцій лісів, створення на Полтавщині умов для розширення відтворення і підвищення продуктивності лісових насаджень, посилення їх корисних властивостей, охорону та захист лісів, забезпечення раціонального використання лісових ресурсів. В окремих районах області прийняті районні програми, щодо відновлення місцевого лісового фонду. Метою програм є - оздоровлення екологічної ситуації, захисту сільськогосподарських земель від ерозійних процесів та негативного впливу зміни кліматичних умов, а також поліпшення всієї сфери охорони довкілля в одному з найскладніших регіонів Полтавщини. Для заліснення виділяються малопродуктивні деградовані землі, ґрунти яких характеризуються негативними природними властивостями, низькою родючістю, подальше використання яких є економічно неефективним.

На сьогодні першочерговими проблемами охорони лісового фонду природи Полтавщини на думку фахівців є:

- 1) збільшення лісистості за рахунок заліснення земель, не придатних для сільськогосподарського використання, створення захисних насаджень;
- 2) підвищення продуктивності і біологічної стійкості лісів, посилення їх водоохоронно-захисної та гідрологічної ролі; освоєння та заліснення усіх еродованих земель;
- 3) поліпшення породного складу лісів шляхом своєчасного і якісного проведення рубок догляду;
- 4) розширення зелених зон навколо міст і населених пунктів, їх внутрішнє озеленення;

5) впровадження наукових основ охорони природи ті біологічних методів боротьби з шкідниками і хворобами дерев і чагарників [2].

Розв'язання проблем у лісовому господарстві вимагає нових підходів до визначення потенційних і реальних можливостей галузі для задоволення потреб національної економіки в лісосировинних ресурсах, використання нових більш ефективних форм і методів управління лісогосподарськими підприємствами, сформованих та принципах ринкової системи господарювання. Це потребує визначення цілої низки завдань для покращення використання ресурсно-виробничого потенціалу сільськогосподарського підприємства.

Основними завданнями сучасного сільськогосподарського виробництва слід вважати створення відповідних економічних умов лісокористування, усунення диспропорцій між сировинними запасами лісу і розмірами їх експлуатації на основі принципово нових лісівничих, господарських і технічних рішень, спрямованих на розширене відтворення лісових ресурсів, задоволення потреб народного господарства в деревині та інших продуктах лісу з урахуванням екологічних і соціальних факторів. Це, в свою чергу, потребує реалізації комплексу заходів у ліспромисловому виробництві в напрямках будівництва нових і реконструкції діючих підприємств, перепрофілювання і часткової зміни випуску продукції, утилізації і максимального використання деревинних відходів, низькосортної і технологічної сировини, оптимізації системи машини і механізмів, застосування прогресивної технології і диференціації технологічних процесів на підприємствах. Комплекс заходів по ліквідації дефіциту лісосировини і посилення природоохоронних функцій слід здійснювати через розв'язання економічних, технологічних і правових питань відтворення і використання лісових ресурсів:

Список використаних джерел

1. Екологія Полтавщини. Аналіз стану виконання програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної політики з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на період до 2010 року. – Випуск 3.– Серія «Екологічна бібліотека Полтавщини». / Ю.С. Голік, О.Е. Ілляш та ін. – Полтава: Полтавський літератор, 2012. – 128 с.
2. Юхновський В.Ю., Дуравець С.М., Малюга В.М. Агролісомеліорація: підручник / В.Ю. Юхновський, С.М. Дуравець, В.М. Малюга -К: Кондор, 2012.- 372с.